

Az ókori irodalmak története / Világirodalom 1. (Ókori irodalom)
BBN-MIR11-201 / OT-MAGY-212

OLVASMÁNYOK A BEUGRÓ VIZSGÁHOZ

Ahol vannak, az alább jelölt internetes könyvek minden részénél természetesen szükségesek az általános bevezetők, a műfajelméleti-műfaj történeti bevezetések, és az egyes művekhez írt bevezetések (a kronológiai adatok közül csak a legfontosabbak). A római irodalom egy részéhez külön pdf fájl tartalmazza a bevezetőket („**Római irodalom az epigrammától kezdve**”), ezt megosztjuk a hallgatókkal. A keresztény és a keleti anyagban sincs mindenütt bevezető, ott tehát ilyesmit nem is kérünk számon.

Ha nem jelzünk válogatást az adott alfejezetből (pl. egy szerzőből), értelemszerűen végig el kell olvasni a szöveget. A szűkítéseket általában zárójelben jelezzük (pl. 1-2, vagyis a gépeskönyvben kijelölt 1. és 2. szemelvény). Néhol jelöljük, hogy „végig”, az egyértelműség kedvéért.

Magukat a szövegeket úgy olvassák el, hogy vissza tudjanak emlékezni egyes fordulatokra, szavakra is. A tesztben lesz szövegfelismerés, ahhoz kapcsolódóan egy-két szavas válaszokat kívánó kérdések. Pl. ha az *Ilias* egy részletét adjuk meg, biztosan lesznek kérdések a benne előforduló nevekről, reáliákról, műfajról, metrumról. De csak olyan kérdés lesz, ami megtalálható az elektronikus tankönyv bevezetéseiben.

***

Az antik (görög-latin) és ókori keleti szövegek digitális lelőhelye:

Szepessy Tibor (főszerk.): Ókori és keleti irodalmak. (Digitális szöveggyűjtemény). Budapest 2006. (Antiqua et orientalia).
elérhető: <http://gepeskonyv.btk.elte.hu/adatok/Okor-kelet/Okori.es.keleti.irodalmak/>

Ókori görög irodalom

Ahol csak szerzői név szerepel, az azt jelenti, hogy az adott szerzőtől megadott szemelvényeket kell elolvasni, tehát pl. nem a teljes *Iliast* kérjük, hanem csak az itt előforduló szemelvényt végig!

Eposz (és tanköltemény): Homéros (*Ilias*, *Odyseeia*), Hésiodos (*Theogonia*, *Munkák és napok*), Apollónios Rhodios (az első szemelvény), Moschos.

Elégia: Tyrtaios, Mimnermos, Solón (1)

Epigramma: Platón, Asklépiadás (1-3), Meleagros (1, 4)

Melos: Sapphó (2-3), Alkaios (3), Anakreón (1, 2, 4)

Az iambos: Archilochos (2, 6)

Kardal: Pindaros (1)

Idill és bukolika: Theokritos (2)

Tragédia: Sophoklés: *Antigoné* (egészében elolvasandó, itt érhető el:
<http://mek.niif.hu/00500/00500/00500.htm>)

Komédia (végig!)

Történetírás: Hérodotos, Thukydész

Életrajz: Plutarchos
Ékesszólás: csak Isokratés és Démosthenés
Dialógus: Platón

Római irodalom

Eposz: Ennius (2), Vergilius (végig!), Catullus
Tanköltemény: Lucretius (1), Vergilius (3, 6)
Líra: Catullus (1, 2, 4, 5, 12, 20), Horatius (2, 5, 7, 8, 10, 16, 17, 21, 28)
Elégia. Tibullus (1), Propertius (Az örjögő kedves), Ovidius (Udvarlás kocsiversenyen, A négy kor, A száműzött búcsúja Rómától)
Az epigramma: Martialis (Beköszöntő, Egy rossz költőre)
Szatíra: Horatius (1,9: Épp ballagtam a Szent Úton)
Költői levél: Horatius (Ars Poetica 1-72), Ovidius (Dido levele Aeneashoz)

Mese: Phaedrus (A farkas és a bárány)
Komédia: Plautus (A hetvenkedő katona/ Miles gloriosus 1-155)
Történetírás: Livius (Mucius Scaevola, A színjátszás kezdetei Rómában, Hannibal jellemzése), Tacitus (Germania 16-19, Róma égése Kr. u. 64-ben, Seneca halála)
Levelek: ifj. Plinius (Martialis halála, A Vesuvius kitörése)

Ékesszólás: mind a két Cicero-részlet
Regény: a Petronius- és Apuleius-részletek

***

További ókori és késő ókori irodalmak

Latin ókeresztény és középkori liturgikus költészet:
Ambrosius (Isten, te mindentalkotó), Prudentius (Mártírbimbók, köszöntelek), Venantius Fortunatus (Himnusza a szent keresztnek), Hrabanus Maurus (Pünkösti himnusza), Jacopo da Todi (Himnusza a Fájdalmas Anyáról)

Latin ókeresztény próza:
Szent Ágoston: Vallomások (Augustinus, Confessiones I, 7.11., I a gyermekkorról; 14.23-16.26.
Homéros olvasása; V, 13.23. találkozás Ambrussal; VIII, 12.28-29. megtérés, IX, 5.13-7.15. Ambrus himnusza; IX, 10.23-25. az ostiai látomás; IX, 12.32. Monica halála; X, 33.49-34.51. az érzékek), Nagy Szent Leó karácsonyi beszéde

Bizánci költészet:
Ióannész Tzetész (Allegóriák az Odüsszeiához), Az Akathisztosz Imnosz

Görög ókeresztény próza:
Nagy Szent Vazul (Baszileiosz): Homília

Bizánci görög próza:

Priszkosz (Küldetés Attilához), Fiziológus (részletek), Prokopiosz (Titkos történet - Jusztinianosz igazi arca)

Apokrifok:

Tamás apostol cselekedetei (részlet)

***

Ókori keleti irodalmak

Sumer:

Enki és Ninmah / Az ember teremtése, Siratóének Ur városa fölött, Sör-ivóknak való

Akkád:

Gilgames-eposz, 12 táblás változat (I. tábla, Prológus (a)-(d) fordításváltozatok valamelyike), Úr és szolga párbeszéde

***

Biblia

Javasolt fordítás: Új fordítású revideált Károli Biblia (2014)

elérhető: <https://abibliamindenkie.hu/>

Ószövetségi részletek

Mózes első könyve (Genesis): 1-4. fejezet; 6-9. fejj.; 11,1-10; 12-15. fejj., 17. fejj., 21-23. fejj., 25-27. fejj.; 37-46. fejj.

Mózes második könyve (Exodus): 1-5. fejj.; 6,1-13; 12-20. fejj.; 32. fejj.;

Mózes harmadik könyve (Leviticus): 23. fejj.;

Mózes ötödik könyve (Deuteronomium): 34. fejj.

A bírák könyve: 14-16. fejj.

Jób könyve: 1-2. fejj., 42. fejj.

A Zsoltárok könyve: 1., 23., 42., 51., 110., 150.

A prédikátor könyve: 1. fejj.

Énekek éneke: 1-2. fejj.

Ézsaiás próféta könyve (Ézsaiás/Izajás/Jesája): 6., 11., 53. fejj.

Jeremiás siralmi: 1. fejj.

Dániel próféta könyve: 5-7. fejj.

Jónás próféta könyve: végig

Újszövetségi részletek:

Máté evangéliuma (végig)

Az apostolok cselekedetei: 1,1-12 (mennybemenetel); 2,1-13 (pünkösöd); 9,1-22 (pálfordulás)

Pál első levele a korinthusiakhoz: 13. fejj. (szeretethimnusz)

A jelenések könyve 1, 9-20; 5. fejj.; 8. fejj.; 12. fejj.; 18,1-8; 20,1-6; 20,7-10; 20,11-15; 21. fejj.

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
Bölcészettudományi Kar

MAGYAR IRODALOM- ÉS
KULTÚRATUDOMÁNYI INTÉZET

1088 Budapest, Múzeum körút 4/A
Tel.: 485 5238, Fax: 411 6700 / 5256
E-mail: aleku@ludens.elte.hu

EÖTVÖS LORÁND UNIVERSITY
Faculty of Humanities

INSTITUTE OF HUNGARIAN
LITERARY & CULTURAL STUDIES

H-1088 Budapest, Múzeum krt. 4/A
Phone: +361485 5238, Fax: +361 411 6700 ext. 5256
E-mail: aleku@ludens.elte.hu

***

További javaslatok a szövegek elérésére:

<http://mek.oszk.hu> (pl. Homéros: Odysseia, Devecseri Gábor ford., és rengeteg más, sajnos sokszor sajtóhibákkal)

Könyvben: az Európa Kiadó Bibliotheca Classica-sorozata, Görög költők antológiája, Római költők antológiája stb.

A fenti felsorolás nem tartalmazza az előadáshoz kapcsolódó szövegrészleteket.